

SAMENVATTING

105795 - Klacht over informatieverstrekking, ontoereikend veiligheidsbeleid en niet adequate begeleiding; SO

Een ouder klaagt erover dat de school haar onvoldoende heeft geïnformeerd over haar zoon. Daarnaast ontbrak een adequaat veiligheidsbeleid en was er onvoldoende toezicht op het personeel. Haar kind is mishandeld door twee leerkrachten. De klacht hierover bij het bestuur is niet goed afgehandeld en het onderzoek naar de mishandeling door Justitie is gefrustreerd. Ook had de leerkracht te weinig professionele kennis van autisme.

De eerste twee klachtonderdelen worden door verweerders erkend en zijn gegrond.

Het gebruik van fysieke dwang tegen een leerling bij het eten niet is geoorloofd. Uitgangspunt op school dient te zijn dat fysieke dwang van een leerkracht op een leerling in beginsel niet is toegestaan en slechts in uitzonderlijke omstandigheden kan worden getolereerd. Van dergelijke uitzonderlijke omstandigheden is in dit geval niet gebleken. Dit klachtonderdeel is gegrond.

Het bevoegd gezag heeft bij de afhandeling van de klacht in eerste instantie snel en adequaat gehandeld. Echter, nadat nader extern onderzoek is gedaan heeft het bevoegd gezag verzuimd met klaagster tot informatie-uitwisseling over de bevindingen van het rapport te geraken. Dit klachtonderdeel is gegrond.

Niet vastgesteld kan worden dat het bevoegd gezag bewust het strafrechtelijk onderzoek van Justitie heeft gefrustreerd. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ten aanzien van het beweerde ontbreken van voldoende professionele kennis van autisme geldt dat de leerkracht heeft bevestigd dat zij de benodigde papieren had om haar werk te doen. Wel is gebleken dat de leerkracht hulpmiddelen niet stelselmatig gebruikte en dat zij terughoudend was in het aanleveren van gegevens aan klaagster die verband hielden met de autistische stoornis van de leerling. Ook het "heen en weer schrift" werd niet structureel gebruikt en de zekerheid die de leerling in de dagelijkse routine nodig had, is niet altijd geboden. Hieraan kan echter niet de conclusie worden verbonden dat de leerkracht te weinig professionele kennis had van autisme. Wel stelt de Commissie vast dat gemaakte afspraken onvoldoende werden nagekomen. In zoverre is het klachtonderdeel gegrond.

ADVIES

inzake de klacht van:

mevrouw A, ouder van B, een ex-leerling van de C, een school voor speciaal onderwijs te F, hierna te noemen klaagster

gemachtigde: de heer mr. D

tegen

de Stichting Openbaar E, gevestigd te F, verweerder

gemachtigde: mevrouw mr. G

de heer B. L, directeur van de C, verweerder

gemachtigde: mevrouw mr. G

mevrouw J, leerkracht van de C, verweester

gemachtigde: mevrouw mr. G

mevrouw H, ex-onderwijsassistente van de C, verweerster
gemachtigde: mevrouw mr. I

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift met bijlagen van 14 mei 2013, ingekomen op 15 mei 2013 en aangevuld op 10 september 2013, heeft klaagster op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerders ingediend met de volgende inhoud:

Klaagster klaagt erover dat de school haar onvoldoende en onjuist heeft geïnformeerd over haar zoon, B. Voorts gold op de school geen juist veiligheidsbeleid, geen juiste registratie van klachten, geen juiste klachtenprocedure, geen juist leerlingvolgsysteem en geen adequaat intern toezicht op het handelen van personeelsleden in de groepen. De klacht van klaagster over mishandeling van haar zoon is door de school niet correct afgehandeld waarbij bovendien al dan niet bewust het strafrechtelijk onderzoek van Justitie is gefrustreerd. Voorts klaagt klaagster erover dat haar zoon is mishandeld door de leerkrachten J en H en zij klaagt erover dat mevrouw J een afspraak over het werken met pictogrammen voor B niet is nagekomen en dat zij te weinig professionele kennis had van autisme, een en ander zoals toegelicht in het klaagschrift.

Omdat klaagster te kennen had gegeven haar klacht nader te willen onderbouwen aan de hand van een rapport van een externe deskundige, Bureau Meesterschap, dat in het bezit van het bevoegd gezag was, is het bevoegd gezag door de Commissie verzocht dit rapport te overleggen. Het bevoegd gezag heeft op 26 augustus 2013 het rapport van Bureau Meesterschap, overgelegd. Hierop heeft klaagster bij brief van 10 september 2013 haar klacht aangevuld en deze ook gericht tegen mevrouw H tegen wie de klacht in eerste instantie niet was gericht.

Op 27 september 2013 heeft verweerster H een verweerschrift met bijlagen ingediend. De overige verweerders hebben gezamenlijk op 30 september 2013 een verweerschrift met bijlagen ingediend.

Alle stukken zijn over en weer in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 16 oktober 2013 te Utrecht.

Klaagster was in persoon ter zitting aanwezig, bijgestaan door haar gemachtigde.

Het bevoegd gezag werd vertegenwoordigd door de heer K, directeur-bestuurder.

Mevrouw J was in persoon ter zitting aanwezig. De heer K en mevrouw J werden bijgestaan door de gemachtigde. De heer L is niet ter zitting verschenen en werd vertegenwoordigd door de gemachtigde. Mevrouw H was ter zitting aanwezig vergezeld door haar echtgenoot en bijgestaan door haar gemachtigde.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

B heeft een autistische stoornis en een licht verstandelijke beperking. Na een tweejarig verblijf in het Medisch Orthopedisch Dagverblijf is B getest en naar aanleiding daarvan is geadviseerd hem op een ZMLK school te plaatsen. B is hierop geplaatst op de cluster-3 C, waar hij in september 2009 is gestart.

Gaande het verblijf op school veranderde het gedrag van B volgens klaagster. Hierover heeft op 20 maart 2012 een gesprek op school plaatsgevonden tussen klaagster en mevrouw J. Bij het

gesprek waren ook een intern begeleider en een medewerker van het Autisme Team M (M) aanwezig. In het gesprek zijn afspraken gemaakt over de werkwijze ten opzichte van B. Op 26 april 2012 heeft klagster een brief aan de directeur van de school gestuurd waarin zij heeft aangegeven dat afspraken niet werden nagekomen. Op 5 september 2012 heeft klagster zich nogmaals tot de directeur gewend met deze klacht. Daarop is haar gemeld dat er rond B geen begeleidingsprobleem bestond. Naar aanleiding daarvan heeft mevrouw H zich achtereenvolgens tot de directeur, tot klagster en tot de directeur-bestuurder gewend om haar visie op de begeleiding van B te geven. Daarbij heeft mevrouw H aangegeven, dat B op school werd gedwongen fruit te eten. Op 12 september 2012 heeft klagster een klacht ingediend bij het bevoegd gezag betreffende machtsmisbruik en het achterhouden van informatie. Zodra klagster hiervan wist, heeft zij B van school gehaald.

Op 29 september 2012 heeft klagster bij de politie aangifte gedaan van mishandeling van B door mevrouw J.

Op 20 september 2012 heeft klagster een gesprek gevoerd met het bevoegd gezag. Hierin heeft het bevoegd gezag klagster meegedeeld dat het een extern deskundige ingeschakeld heeft die alle betrokkenen zal horen. De extern onderzoeker heeft een rapport afgeleverd aan het bevoegd gezag op 26 oktober 2012. Hierop heeft het bevoegd gezag klagster uitgenodigd voor een afsluitend gesprek op 15 november 2012. In reactie hierop heeft klagster het bevoegd gezag laten weten dat ze 15 november niet kon. Verder heeft ze het bevoegd gezag verzocht om haar het rapport te sturen. Bij brief van 12 november 2012 heeft het bevoegd gezag klagster meegedeeld dat het bevoegd gezag open staat voor een gesprek maar dat het rapport niet fysiek naar buiten gaat. Nadat het Openbaar Ministerie aan klagster had meegedeeld dat niet tot strafrechtelijke vervolging van mevrouw J zou worden overgegaan heeft klagster bij brief van 15 februari 2013 een klacht ingediend bij het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden met het verzoek over te gaan tot vervolging van mevrouw J op verdenking van mishandeling. Deze klacht is bij beschikking van 10 juni 2013 door het Gerechtshof afgewezen.

Bij brief van 14 mei 2013 heeft klagster een klacht bij de Commissie ingediend.

3. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Over het eerste klachtonderdeel, namelijk dat de school klagster onvoldoende en onjuist heeft geïnformeerd over haar zoon B, overweegt de Commissie dat het bevoegd gezag en de directeur dit hebben erkend. De Commissie heeft hierbij niet de indruk gekregen dat de eisen die klagster aan de communicatie met haar stelde buitenproportioneel waren. Daarbij is de Commissie uit het ter zitting verhandelde gebleken dat de school reeds eerder op de hoogte was van problemen aangaande de begeleiding van B, maar verzuimd heeft hierover, bijvoorbeeld over het gedwongen fruit-eten, contact met klagster op te nemen. Dit klachtonderdeel is derhalve gegrond.

Met betrekking tot het tweede klachtonderdeel, namelijk dat op de school geen juist veiligheidsbeleid gold, er geen juiste registratie van klachten was, geen juiste klachtenprocedure, geen juist leerlingvolgsysteem en geen adequaat intern toezicht op het handelen van personeelsleden in de groepen, is door het bevoegd gezag uitdrukkelijk erkend dat deze klachten gegrond zijn. De Commissie voegt hieraan toe dat haar uit het ter zitting verhandelde gebleken is dat voor zover informatie over problemen aangaande B werd verstrekt aan de Commissie van Begeleiding, deze informatie binnen de Commissie bleef en dat de communicatie hierover met de leerkracht minimaal was, terwijl de communicatie met klagster zelfs afwezig was. Ook is de Commissie uit het verhandelde ter zitting gebleken, met name uit verklaringen hieromtrent van mevrouw H, dat de communicatie tussen leerkrachten onderling minimaal was. De Commissie concludeert derhalve dat dit klachtonderdeel gegrond is.

Over het derde klachtonderdeel overweegt de Commissie dat zij niet heeft kunnen vaststellen dat het bevoegd gezag bewust het strafrechtelijk onderzoek van Justitie heeft gefrustreerd. De Commissie tekent hierbij aan dat zij op grond van de beschikking van het Gerechtshof van 10 juni 2013 de indruk heeft gekregen dat het Hof geen kennis heeft genomen van het rapport van het Bureau Meesterschap, dit terwijl verweerders ter zitting hebben verklaard dit rapport aan het Hof te hebben gezonden. Immers, het Hof geeft aan dat het onderzoek geen feiten of omstandigheden heeft opgeleverd die aanleiding hebben gegeven tot maatregelen tegen beklagde, daar waar op grond van het rapport door het bevoegd gezag een disciplinaire maatregel aan klaagster is opgelegd. De Commissie heeft niet kunnen vaststellen of deze tegenstrijdigheid een gevolg is van het niet overhandigen van het rapport door de school of van een anderszins onvolledige doorgifte van informatie binnen Justitie. De Commissie verklaart dit klachtonderdeel om die reden ongegrond.

Ten aanzien van de klacht van klaagster dat de school haar klacht over de mishandeling van haar zoon niet correct heeft afgehandeld overweegt de Commissie dat het bevoegd gezag in eerste instantie snel en adequaat heeft gehandeld, in goed overleg met klaagster. Zo heeft het bevoegd gezag een extern bureau onderzoek laten doen naar de klacht. De Commissie spreekt hiervoor haar waardering uit. Echter, het bevoegd gezag heeft vervolgens verzuimd om een afschrift van het rapport aan klaagster te verstrekken dan wel om op andere wijze met klaagster tot informatie-uitwisseling over de bevindingen van het rapport te geraken. Dat het niet lukte om met klaagster een afspraak voor een bijeenkomst te maken maakt dit niet anders. Het had op de weg van het bevoegd gezag gelegen om dan op andere wijze klaagster de nodige informatie te verstrekken omtrent de afhandeling van haar klacht. De klacht dient niet buiten klaagster om te worden afgehandeld. Dit klachtonderdeel is dan ook gegrond. De Commissie zal over de afhandeling van klachten een aanbeveling aan het bevoegd gezag doen.

Over de klacht dat mevrouw J en mevrouw H B mishandeld zouden hebben, overweegt de Commissie dat zij met de school concludeert dat het gebruik van fysieke dwang tegen een leerling bij het eten niet is geoorloofd. Het bevoegd gezag heeft mevrouw J dienaangaande dan ook een berisping gegeven. De Commissie heeft in andere klachten reeds overwogen dat uitgangspunt op school dient te zijn dat fysieke dwang van een leerkracht op een leerling in beginsel niet is toegestaan en slechts in uitzonderlijke omstandigheden kan worden getolereerd. Van dergelijke uitzonderlijke omstandigheden is in dit geval niet gebleken. De Commissie deelt het oordeel van het Bureau Meesterschap dat het handelen van mevrouw J kan worden gezien als mishandeling in de zin van de in dat rapport gehanteerde definitie. Of deze fysieke dwang te karakteriseren valt als mishandeling in strafrechtelijke zin laat de Commissie buiten beschouwing omdat dit tot het domein van de strafrechter behoort.

Het geheel overziend acht de Commissie dit klachtonderdeel gegrond.

Over het laatste klachtonderdeel, dat mevrouw J een afspraak over het werken met pictogrammen voor B niet is nagekomen en dat zij te weinig professionele kennis had van autisme overweegt de Commissie als volgt.

In het rapport van Bureau Meesterschap wordt vastgesteld dat E kennis van mevrouw J voldoende was. Ter zitting is bevestigd dat zij de benodigde papieren had om haar werk te doen. De Commissie is wel uit de stukken en het ter zitting verhandelde gebleken dat mevrouw J de pictogrammen niet stelselmatig gebruikte en dat zij terughoudend was in het aanleveren van gegevens aan klaagster die verband hielden met de autistische stoornis van B. Ook het "heen en weer schrift" werd niet structureel gebruikt en de zekerheid die B in de dagelijkse routine nodig had, is niet altijd geboden. De Commissie verbindt daaraan niet de conclusie dat mevrouw J te weinig professionele kennis had van autisme. Wel stelt de Commissie vast dat gemaakte afspraken onvoldoende werden nagekomen. In zoverre is het klachtonderdeel gegrond.

4. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht gegrond is, met uitzondering van de klachtonderdelen dat het bevoegd gezag bewust het strafrechtelijk onderzoek van Justitie heeft gefrustreerd en dat mevrouw J te weinig professionele kennis had van autisme.

5. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie heeft met instemming kennis genomen van de plannen van de school tot verbetering naar aanleiding van het rapport van het Bureau Meesterschap, maar beveelt het bevoegd gezag van de C aan om in voorkomende gevallen bij de afhandeling van klachten klager zorgvuldig op de hoogte te stellen van zijn bevindingen.

Aldus gedaan te Utrecht op 20 november 2013 door mr.dr. H.G. Warmelink, voorzitter,
drs. L.F.P. Niessen, drs. C.T.M. Jaartsveld, leden, in aanwezigheid van mr. J.A. Breunesse,
secretaris.

mr.dr. H.G. Warmelink
voorzitter

mr. J.A. Breunesse
secretaris